

Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis

Studia de Securitate 8 (2018)

ISSN 2082-0917

DOI 10.24917/20820917.8.5

Klaudia Cenda-Miedzińska

Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie

Bezpieczeństwo dzieci vs. dopuszczalność stosowania kar cielesnych w Islamskiej Republice Afganistanu

Wstęp

Stosowanie przemocy wobec dziecka zagraża nie tylko jego bezpieczeństwu fizycznemu, ale w znacznym stopniu wpływa też na jego osobowość, rozwój psychiczny, emocjonalny czy społeczny.

Mianem przemocy wobec dziecka określa się celowe użycie siły fizycznej lub władzy, zagrożone lub rzeczywiste, przez osoby lub grupy osób, które albo powoduje lub z dużym prawdopodobieństwem prowadzi do faktycznej lub potencjalnej szkody dla zdrowia, przetrwania, rozwoju i godności dziecka¹. Komitet Praw Dziecka ONZ definiuje cielesne bądź fizyczne karanie jako każde karanie, w którym została użyta siła fizyczna z zamiarem sprawienia bólu lub dyskomfortu, nawet w stopniu lekkim. Najczęściej polega to na ręcznym „dawaniu klapsów”, „policzkowaniu”, „dawaniu w skórę” bądź też przy użyciu narzędzia: bata, pałki, paska, buta, drewnianej łyżki, itp. Może to również obejmować np.: kopanie, rzucanie lub potrząsanie dziećmi, drapanie, szczypanie, gryzienie, ciągnięcie za włosy czy za uszy, zmuszanie dzieci do stania w niewygodnych pozycjach, przypalanie, powodowanie oparzeń, zmuszanie do połykania (np. mycie dziecku ust mydłem, czy zmuszanie go do połykania ostrych przypraw). Istnieją także inne, niefizyczne formy karania, równie okrutne i poniżające, które polegają na umniejszaniu znaczenia, poniżaniu, oczernianiu, obwinianiu, straszeniu czy ośmieszaniu dziecka².

W przyjętym przez Komitet Praw Dziecka Ogólnym Komentarzu na temat prawa dzieci do ochrony przed karami cielesnymi oraz innymi okrutnymi i poniżającymi formami karania, podkreślono, że „(...) piętnowanie powszechnej akceptacji, czy tolerancji dla kar cielesnych wobec dzieci i eliminowanie ich w rodzinach, szkołach i innych miejscach to nie tylko obowiązek państw członkowskich wynikający z Konwencji. To również zasadnicza strategia redukcji wszelkich form przemocy w społeczeństwie i zapobiegania jej (...) Jest oczywiste, że praktyka [kar cielesnych] bezpośrednio koliduje z równymi i niezbywalnymi prawami dzieci do

¹ *World Report on Violence and Health*, Krug E.G. i in. (red.), WHO, Geneva 2002, s. 5.

² UN Committee on the Rights of the Child (CRC), *CRC General Comment No. 8 (2006): The Right of the Child to Protection from Corporal Punishment and Other Cruel or Degrading Forms of Punishment (Arts. 19; 28, Para. 2; and 37, inter alia)*, 2 March 2007, CRC/C/GC/8, pkt 11.

poszanowania ich godności ludzkiej i integralności fizycznej. Wyjątkowy fakt bycia dzieckiem, jego początkowa zależna od innych faza rozwoju, jego unikalny potencjał ludzki, jak również ich bezbronność, wszystko to wymaga raczej większej niż mniejszej ochrony przed wszelkimi formami przemocy”³.

Kary cielesne są bezwzględnie poniżające. Naruszają one godność osobistą człowieka, stanowiącą źródło praw przyrodzonych. Mogą być przyczyną zaburzeń rozwoju psycho-społecznego, chorób somatycznych powstałych na skutek uszkodzenia narządów wewnętrznych spowodowanych biciem, kalectwa a nawet zgonu. Dziecko bite ma obniżone poczucie własnej wartości, odznacza się słabiej rozwiniętą samokontrolą i słabszymi normami moralnymi, jak również przejawia większe skłonności do depresji. Małoletnie ofiary przemocy fizycznej mają gorsze relacje z rodzicami i w życiu dorosłym przejawiają wyższy poziom zachowań przestępczych i aspołecznych, niż dorośli, którzy w dzieciństwie tych kar nie doświadczyli⁴. Dlatego też zaleca się zakazanie wszelkich form przemocy wobec dzieci, w tym kar cielesnych oraz innych okrutnych, nieludzkich i poniżających form karania stosowanych w domu, szkole i w innych okolicznościach⁵.

Przedmiotem badań w niniejszym artykule jest bezpieczeństwo dzieci versus stosowanie kar cielesnych w Islamskiej Republice Afganistanu. Celem pracy jest przedstawienie stosunku społeczeństwa afgańskiego do kwestii stosowania kar fizycznych wobec dzieci, określenie granic dopuszczalności stosowania kar fizycznych przez prawo afgańskie, oraz przedstawienie działań rządu afgańskiego na rzecz wyeliminowania kar cielesnych. W pracy wykorzystano metodę analizy treści. Materiały źródłowe stanowiły raporty: *Child Protection Working Group, Afghanistan Research and Evaluation Unit, Afghanistan Central Statistics Organization, Country Report Task Force, Global Initiative to End All Corporal Punishment, The South Asia Initiative to End Violence Against Children*, ONZ; prawo Afganistanu: Konstytucja, Ustawa o statusie osobowym szyitów, Kodeks karny, Kodeks nieletnich, Ustawa o więzieniach i aresztach, Ustawa o szkolnictwie, Ustawa o eliminacji przemocy wobec kobiet, prawo szariatu.

W artykule wyodrębniono wstęp, dopuszczalność karania cielesnego dzieci w społeczeństwie afgańskim, dopuszczalność stosowania kar cielesnych w prawie afgańskim, działania na rzecz wyeliminowania kar cielesnych, podsumowanie i bibliografię.

Dopuszczalność karania cielesnego dzieci w społeczeństwie afgańskim

Do czynników związanych z ryzykiem stosowania przemocy ze skutkiem śmiertelnym zalicza się m.in. rozwój gospodarczy, status, wiek, płeć. Nie bez znaczenia

³ Komitet Praw Dziecka ONZ, *Ogólny Komentarz Nr 8*, 2006, pkt 3 i 21, [cyt. za:] *Zakaz kar cielesnych wobec dzieci. Pytania i odpowiedzi*, Rada Europy, Strasbourg 2008, s. 14.

⁴ Council of Europe, Committee of Ministers, *Recommendation Rec(2006)19 of the Committee of Ministers to member states on policy to support positive parenting. Explanatory Report*.

⁵ Zob. np.: P.S. Pinheiro, *World report on violence against children*, United Nations Secretary-General's Study on Violence against Children, Geneva 2006.

dla stosowania przemocy są również czynniki społeczne i kulturowe, funkcjonujące stereotypy, czy edukacja⁶.

Według danych *Child Protection Working Group* prawie ¾ dzieci (75% chłopców i 74% dziewcząt) w całym Afganistanie doświadcza dyscypliny z użyciem przemocy⁷. Z powodu biedy, rodzice często uciekają się do wykorzystania siły fizycznej, celem wymuszenia posłuszeństwa dzieci np. zarabiania na ulicy czy wczesnego zamążpójścia. Przeprowadzając w 2008 roku badania, *Afghanistan Research and Evaluation Unit* (AREU) potwierdziła, że wśród form karania fizycznego dzieci w Afganistanie przeważa: policzkowanie, ciągnięcie za uszy, lżenie, kopanie, popychanie, uderzanie przy wykorzystaniu kijów, kabli elektrycznych (rzadko wymieniane na obszarach miejskich i wiejskich poza Kabulem i Heratem) oraz butów. Dzieci najczęściej bije się cienkimi patykami, ale również rzuca się w nie kamieniami. Powszechne są wyzwiska, a także straszenie dzieci⁸.

Głównym czynnikiem decydującym o rodzaju kary jest zachowanie dziecka. Jej forma nie zależy od płci dziecka. Niewielki wpływ na metodę karania ma stopień urbanizacji i status materialny rodzin. Najczęściej kar cielesnych doświadczają dzieci, które:

- przejawiają niestosowne zachowania seksualne. Dotyczy to zwłaszcza dziewcząt, ale również do pewnego stopnia chłopców;
- biją się z innymi dziećmi;
- nie angażują się w prace np. w tknię dywanu, czy inne prace domowe;
- nie uczęszczają do szkoły, nie odrabiają lekcji;
- pobrudzą ubrania;
- hałasują, bałagania;
- szkodzą reputacji rodziny;
- przeszkadzają dorosłym w rozmowie.

Badania AREU wykazały, że to chłopcy częściej są karani za bójki i nie uczęnie się, natomiast dziewczęta za nieprawidłowe wywiązywanie się z obowiązków domowych. Kar fizycznych częściej doświadczają chłopcy, ale być może wynika to z faktu, iż to właśnie chłopcy mają więcej sposobności do zachowań niepożądanych. Również mężczyźni: ojcowie, wujostwo, dziadkowie, starsi bracia, są postrzegani jako osoby, które mają większe prawo do bycia gwałtownym, a co za tym idzie mogą brutalnie karać dzieci. Bracia pełnią szczególną rolę w dyscyplinowaniu swoich sióstr, szczególnie w przypadku kontroli ich zachowania, by było ono zgodne z rolą przypisaną kobietom. Dlatego również ci młodszy mają prawo stosować przemoc

⁶ UN General Assembly, *Report of the independent expert for the United Nations study on violence against children*, 29 August 2006, A/61/299, pkt 29, 30.

⁷ Child Protection Working Group, *Child Protection in Emergencies Facts and Figures. Afghanistan*, CPWG 2015.

⁸ D.J. Smith, *Love, Fear, and Discipline: Everyday violence toward children in Afghan families*, Afghanistan Research and Evaluation Unit (AREU), Kabul, February 2008. Badania przeprowadzono w 4 prowincjach: Bamyń, Herat, Kabul i Nangarhar. Zob. także: SAIEVAC, *Technical Paper on „Ending Corporal Punishment of Children in South Asia.” 3rd technical consultation eliminating harmful practices affecting children in South Asia*, 25–27 September 2013. Dokument przygotowany przez L. Belbase, regionalnego specjalistę ds. płci i ochrony dzieci, przy wsparciu P. Newella, koordynatora Globalnej Inicjatywy i D.P. Plateau, CPI Asia przedstawiciela Save the Children.

wobec sióstr. Z kolei starsi bracia mają prawo bić braci młodszych. Panuje powszechne przekonanie, że młodzi mężczyźni mają prawo używać przemocy wobec dzieci w ich rodzinie, bez względu na koligacje. Z kolei kobiety są ogólnie postrzegane jako osoby mające prawo do stosowania przemocy wyłącznie wobec własnych dzieci, zarówno chłopców jak i dziewcząt, oraz dzieci własnych dzieci. Prawo stosowania przemocy wobec dzieci przez kobiety, jest podyktowane statusem matki.

Według danych afgańskiego urzędu statystycznego, 41% członków gospodarstwa domowego uważa, iż przemoc fizyczna jest konieczna w wychowaniu dziecka, to już w praktyce stosuje ją 69%. Karania cielesnego doświadcza niecałe 69,2% chłopców i 67,6% dziewcząt. Ofiarami ciężkich kar fizycznych jest 39,7% chłopców i 37% dziewcząt. Najrzadziej karane są dzieci na obszarze centralnym z pasmem górskim (z przełęczą Chajberską/Khyber pas w górach Hindukusz) tj. w prowincjach Bamyan i Daikundi. Jakiegokolwiek bicia doświadcza tu 50,3% dzieci, a surowego karania cielesnego 27,1%. W drugiej kolejności są to prowincje południowe: Uruzgan, Zabul, Nimroz, Helmand, Kandahar. Bitych jest tu 63,3% i surowo karanych 34,9% dzieci. Na północy w prowincjach Faryab, Jawzjan, Balkh, Samangan, Sar-e Pol i południowym wschodzie kraju w prowincjach Ghazni, Paktya, Khost, Paktika, kar fizycznych doświadcza odpowiednio 65,2% i 63,3% dzieci. Surowo karanych jest odpowiednio 34,8% i 40,3%. W regionie centralnym w prowincjach Kabul, Logar, Wardak, Parwan, Panjshir, Kapisa, i w północno-wschodnim w prowincjach Kunduz, Takhar, Badakhshan, Baghlan, fizycznie karanych jest odpowiednio 67% i 69,2 % dzieci, a ciężko karanych 34,5% i 36,9%. Największy odsetek bitych dzieci pozostaje w regionach wschodnich (prowincje: Nuristan, Laghman, Kunar, Nangarhar) i zachodnich (Farah, Herat, Badghis, Ghor). Jakiegokolwiek karania cielesnego doznaje tu odpowiednio 78,5% i 75,7% dzieci. Również na wschodzie jest największy odsetek dzieci (53,3%), które karze się surowo i największy odsetek Afgańczyków przekonanych o konieczności karania cielesnego (58,6%). W prowincjach zachodnich jest to odpowiednio 39% i 42,2%. Najmniej osób przekonanych o konieczności stosowania kar cielesnych jest na południowym wschodzie kraju (29,7%) i południu (32,5%). Większymi zwolennikami stosowania kar cielesnych są mieszkańcy wsi aniżeli miast (odpowiednio 42,2% i 33,4%). Młodsze dzieci w wieku 2 do 4 lat są karane rzadziej (56,4%) niż dzieci starsze w wieku 5–9 lat (73,2%) i 10–14 lat (71,8%). One również najrzadziej doświadczają ciężkich kar fizycznych (30,1% w stosunku do kolejnych grup wiekowych odpowiednio 41,8% i 40,5%). Istnieje niewielka różnica w przekonaniu Afgańczyków co do konieczności karania cielesnego w zależności od wieku dzieci. Dla każdej grupy wiekowej odsetek ten wynosi odpowiednio 39%, 41,2% i 42%. Nieco większy wpływ na stosowanie kar fizycznych ma wykształcenie głowy rodziny, a raczej jego brak. Najczęściej bite są dzieci w rodzinach, w których głowa rodziny posiada wykształcenie podstawowe (73,1%), lub nie posiada żadnego wykształcenia (69,4%), rzadziej w przypadku wykształcenia średniego (62,9%). Podobnie przedstawia się kwestia surowego karania, którego doświadcza 39,9% i 39,6% dzieci, w których głowa rodziny nie ma wykształcenia, lub jest ono tylko podstawowe i i 32,8% dzieci, gdzie wykształcenie jest średnie. O konieczności stosowania kar cielesnych wobec dzieci przekonanych było 37,4% respondentów z wykształceniem średnim i wyższym, 44,6% z podstawowym

i 41,3% bez wykształcenia. Najczęściej dzieci są bite w rodzinach najbogatszych i najbiedniejszych (69,8%). Jednakże surowiej karze się nieletnich w rodzinach najbiedniejszych (40,5%) niż bogatszych (36%) i najbogatszych (37%). Również rodziny najbiedniejsze i biedne są w największym stopniu przekonane o konieczności stosowania kar fizycznych (odpowiednio 45% i 44,4%) w przeciwieństwie do 33,3% rodzin najbogatszych i 40,1% warstwy średniej i 40,8% bogatej⁹.

W 2010 roku, podczas badania przez Komitet Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych przestrzegania przez Afganistan Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych, delegacja afgańska poinformowała, że stosowanie kar cielesnych w domu wobec dzieci jest zakazane¹⁰. Mohammad Qasim Hashimzai stwierdził jednak, iż mimo prawnego zakazu, sytuacje takie zdarzają się, choć są trudne do wykrycia przez władze¹¹. W praktyce jednak zakaz ten nie istnieje, co więcej, prawo dopuszcza dyscyplinowanie dzieci w domy przy użyciu przemocy.

Dopuszczalność stosowania kar cielesnych w prawie afgańskim

Będąc stroną Konwencji o prawach dziecka, Afganistan ma obowiązek podejmowania „(...) wszelkich kroków w dziedzinie ustawodawczej, administracyjnej, społecznej oraz wychowawczej dla ochrony dziecka przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub nadużyć, zaniedbania bądź niedbałego traktowania (...) dzieci pozostających pod opieką rodzica/ów/, opiekuna/ów/prawnego/ych/lub innej osoby sprawującej opiekę nad dzieckiem”¹². Tymczasem zgodnie z art. 194(6) ustawy o statusie osobowym szyitów, rodzice i prawni opiekunowie mogą dyscyplinować swoje dzieci do tego stopnia, by nie wymagały odszkodowania za krzywdy¹³. Ustawa nie precyzuje rodzaju kar, jedynie stanowi, iż każdy rodzaj ekstremalnej dyscypliny może skutkować odpowiedzialnością osób, które je stosują. Kodeks karny z 1976 roku uznawał, iż znamion czynu zabronionego nie posiada, a wręcz przeciwnie, stanowi wykonywanie prawa „ukaranie syna i ucznia przez ojca i nauczyciela, pod warunkiem, że kara mieści się w granicach religijnych i innych praw”¹⁴. Kar cielesnych nie zakazano również w sierocińcach, jak i w placówkach

⁹ Afghanistan Central Statistics Organization, UNICEF, *Afghanistan Multiple Indicator Cluster Survey 2010–2011: Final Report*, CSO, UNICEF, Kabul 2012, s. 127–128.

¹⁰ UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights, *Summary record of the 16th meeting: Afghanistan*, 15 November 2010, E/C.12/2010/SR.16, pkt 33.

¹¹ UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights, *Summary record (partial) of the 17th meeting: Afghanistan*, 21 May 2010, E/C.12/2010/SR.17, pkt 9.

¹² *Konwencja o prawach dziecka*, 20 listopada 1989 r., Dz. U. z 1991 r., Nr 120, poz. 526, art. 19. Konwencja przyjęta Rezolucją 44/25 z dnia 20 listopada 1989 r., w trakcie trwania 44. sesji (61spotkanie plenarne) Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych. Zob.: A/RES/44/25, [w:] *Official Records of the General Assembly, Forty-fourth Session, Supplement No. 49 (A/44/49)*, s. 166.

¹³ Islamic Republic of Afghanistan, *Shiite Personal Status Law*, February 2009 – tłum. ang. nieoficjalne: *Afghanistan: Law of 2009 – Shiite Personal Status Law*, April 2009, przygotowane dla United States Agency for International Development przez pracowników USAID i Afghanistan Rule of Law Project (ARoLP).

¹⁴ Republic of Afghanistan, *Penal Code*, [w:] *Official Publication of the Government of the Republic of Afghanistan*, Issue No. 13, Serial No. 347, 15 Mizan 1355 (7 October 1976), art. 54 ust.1, tłum. własne.

dla nieletnich. Kodeks nieletnich co prawda wnosi o ochronie fizycznego dobrostanu dzieci pozostających w konflikcie z prawem¹⁵, ale nie zawiera literalnego zakazu karania cielesnego; stanowi jedynie, iż „pogardliwe i surowe karanie dziecka, nawet jeśli w celach korekcyjnych i rehabilitacyjnych, nie jest dozwolone”¹⁶. Równocześnie Raport *Global Initiative to End All Corporal Punishment* dotyczący Afganistanu sporządzony dla Komitetu Praw Człowieka wskazał, choć są to dane nieoficjalne, że nie ma pewności, że przepisy ustawy o ośrodkach resocjalizacji i zakładach poprawczych dla nieletnich są interpretowane jako zakaz stosowania kar cielesnych¹⁷. Dla porównania, ustawa o więzieniach i aresztach, zabrania stosowania przemocy fizycznej wobec osób zatrzymanych i więźniów, wyjąwszy sytuacje, w których zatrzymany lub więzień ucieka, stawia opór, lub atakuje innych, albo powoduje chaos (zamieszki), którym nie można zapobiec za pomocą innych środków niż użycia siły. Jeśli ma miejsce stosowanie przemocy, personel jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia szefów więzienia lub aresztu, którzy muszą zbadać daną sprawę, a następnie sporządzić raport do dyrektora generalnego centralnego departamentu więziennictwa¹⁸. Również zapisy ustawy o eliminacji przemocy wobec kobiet, nie są interpretowane jako stanowiące zakaz stosowania kar cielesnych.

Jedyny literalny zakaz stosowania kar cielesnych wobec dzieci, dotyczy instytucji szkolnych. Artykuł 39 ustawy o szkolnictwie stanowi, iż każdy rodzaj fizycznego i psychicznego karania uczniów jest zabroniony, nawet jeśli jest stosowany w celu ich korekty i poprawy, a wszelkie wykroczenia w tym obszarze są ścigane zgodnie z przepisem prawnym. Sprzeczne z tym artykułem jest również karanie cielesne w przedszkolu, ale brakuje wyraźnego zakazu stosowania go we wczesnym dzieciństwie i w trakcie sprawowania opieki dziennej nad dziećmi starszymi. Po wprowadzeniu w życie ustawy, mocą art. 52, postanowienia z nią sprzeczne zostały uchylone. Ministerstwo Edukacji wysłało okólnik do prowincjonalnych departamentów edukacji i wszystkich szkół informujący o zakazie stosowania kar cielesnych. Równocześnie powiadomiono szkoły o konieczności wszczęcia postępowania w stosunku do nauczycieli dopuszczających się tego typu działań, które obejmuje przesłuchanie i w razie konieczności postępowanie dyscyplinarne¹⁹.

Konstytucja Islamskiej Republiki Afganistanu zabrania stosowania kar naruszających godność człowieka. Jednocześnie dopuszcza stosowanie prawa sunnickiej szkoły Hanafi pod warunkiem, że nie istnieje stosowny przepis w Konstytucji

¹⁵ Islamic Republic of Afghanistan, Ministry of Justice, *Juvenile Code*, [w:] *Official Gazette* No. 846, 3 Hamal 1384 (23 March 2005), art. 1, pkt 1.2.

¹⁶ Islamic Republic of Afghanistan, *Juvenile Code* (2005), art. 7, tłum. własne.

¹⁷ Global Initiative to End All Corporal Punishment, *Briefing on Afghanistan for The Human Rights Committee, Country Report Task Force – July 2012*, sporządził P. Newell, koordynator *Global Initiative*; Szerzej: Global Initiative to End All Corporal Punishment, *Corporal punishment of children in Afghanistan – report*, updated June 2018.

¹⁸ Islamic Republic of Afghanistan, *Law on Prisons and Detention Centers*, [w:] *Official Gazette* No. 852, 10 Jawza 1384 (31 May 2005), art. 46, pkt 1 i 2.

¹⁹ E/C.12/2010/SR.17, pkt 9; UN Committee on the Rights of the Child, Consideration of reports submitted by States parties under article 44 of the Convention: Initial report of States parties due in 1996: Afghanistan [28 August 2009], 13 June 2010, CRC/C/AFG/1, pkt 244–245.

lub innych ustawach dotyczących przedstawionej sprawy²⁰. Na mocy art. 131 Konstytucji szyickie prawo stosuje się w odniesieniu do kwestii osobistych wyznawców. W innych przypadkach, jeżeli nie ma wyjaśnienia w Konstytucji i innym prawie obowiązującym, sąd orzeka zgodnie z prawem wyznawców. Tu warto zwrócić uwagę na fakt, iż w pierwszej części artykułu jest wyraźne odniesienie tylko do statusu osobowego, natomiast w drugiej części podkreślono, że stosowanie prawa szariatu jest nie dopuszczalne w przypadku, gdy istnieją stosowne ustawy (np. Kodeks cywilny), które regulują kwestie sporne²¹.

Kodeks karny z 1976 roku dopuszczał karanie dzieci w granicach określonych prawem w tym prawem religijnym²². Sam Kodeks karny nie przewidywał kar cielesnych, jednak zgodnie z art. 1 regulował przestępstwa i kary *ta'zir* (czyli te ustalane przez władze), stanowiąc jednocześnie, iż *hudud*, *qisas* i *diyah*, będą karane zgodnie z przepisami islamskiego prawa Hanafi. Należy zaznaczyć, iż art. 39 Kodeksu nieletnich stanowi o zmniejszeniu kar określonych w Kodeksie karnym. To znaczy:

- sankcje dla dzieci, które ukończyły 12 lat, a nie ukończyły 16 roku życia nie mogą przekroczyć jednej trzeciej kary maksymalnej przewidzianej w Kodeksie karnym dla osób powyżej 18 roku życia, dla tego samego przestępstwa;
- sankcje dla dzieci, które ukończyły 16 lat, a nie ukończyły 18 lat nie mogą przekraczać połowy maksymalnej kary przewidzianej w Kodeksie karnym dla osób powyżej 18 roku życia, dla tego samego przestępstwa.

Jednak w prawie szariatu przestępstwa dzieli się w oparciu o podstawę karania. Czyny *ta'zir*, karane są zgodnie z prawem zwyczajowym. *Hudud*, *qisas* i *diyah*²³ zgodnie z Koranem i Sunną, a to oznacza, że kary nie mogą być zmieniane. Najcięższe są *hudud*, czyli przekroczenie granic, które zostały ustalone przez Boga, do których zalicza się:

- *zina* – bezprawny stosunek seksualny, cudzołóstwo;
- *qazaf* – fałszywe oskarżenie o *zina*;

²⁰ *Constitution of the Islamic Republic of Afghanistan*, [w:] *Official Gazette* No. 818, 8 Dalwa 1382 (28 January 2004), art. 29, 130.

²¹ K. Cenda-Miedzińska, *Rola i znaczenie prawa szariatu w kształtowaniu bezpieczeństwa społecznego Afgańczyków*, [w:] *Rozwój społeczności międzynarodowej: przeszłość oraz nowe wyzwania*, tom 3, Kordonski R., Struk O., Kamilewicz-Rucińska D., Muszyński Ł., Ruciński J., Sygidus K. (red.), Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki, Lwów-Olsztyn 2016, s. 121.

²² Zob.: Republic of Afghanistan, *Penal Code* (1976), art. 54, ust.1.

²³ *Qisas* (odpłata/odwet) narusza prawa jednostki i obejmuje przestępstwa uszkodzenia ciała i zabójstwa. O ile sankcje za te przestępstwa wypływają z Koranu i Sunny, o tyle ich wymierzenie zależy od pokrzywdzonego lub jego rodziny. Możliwe jest bowiem odstępienie od *qisas* i zamienienie kary za te same przestępstwa na *diyah*, czyli zadośćuczynienie w postaci okupu, wynagrodzenia za szkodę. Zawiera się w tym celu *sulh* (ugoda), która ma za zadanie zakończenie konfliktu wśród wiernych. *Sulh* jest formą *'akd* czyli umowy/kontraktu prawnie wiążącego na poziomie indywidualnym i społecznym. Szerzej zob.: S. Hossain, *Arbitration in Islamic Law for the Treatment of Civil and Criminal Cases: An Analytical Overview*, "Journal of Philosophy, Culture and Religion" 2013, Vol. 1, s. 8–9; M. Khadduri, hasło: *Sulh*, [w:] *The Encyclopedia of Islam*, vol. IX, Bosworth C.E., van Donzel E., Heinrichs W.P., Lecomte G. (red.), Leiden, Holand: Brill 1997, s. 845–846; S.S. Ali, A. Shahid, M. Lawan, Z. Maranlou, R. Akhtar, M. Abubakar, *Draft Islamic Law and the Muslim Diaspora: A Teaching Manual (With particular focus on the United Kingdom)*, May 2009, http://www.islamicstudiesnetwork.ac.uk/assets/documents/islamicstudies/draft_manual_on_islamic_law_and_muslim_diaspora_for_website.pdf [dostęp: 10.07.2018], s. 35–36.

- kradzież;
- spożywanie napojów alkoholowych;
- *hirabah* – rozbój;
- *baghy* – bunt;
- *riddah* – apostazję²⁴.

Hudud (l. poj. *hadd*) naruszają prawa boskie, święte dla muzułmanów, i prawa publiczne. W raporcie przesłanym do Komitetu Praw Dziecka rząd afgański potwierdził, iż szariat dopuszcza karanie *zina* poprzez stosowanie kar cielesnych w tym chłostę i kamieniowanie²⁵. Co prawda, Kodeks karny z 1976 roku (artykuły 426 i 427) za *zina* przewidywał karę pozbawienia wolności ale tylko w sytuacji, gdy warunki *hadd* nie zostały spełnione lub gdy ciężar *hadd* był odrzucany. *Hudud* karane są fizycznie w sposób następujący:

- *zina* – 100 batów (w przypadku osób stanu wolnego) wymienione w Koranie; lub kamieniowanie (dla cudzołożnika pozostającego w małżeństwie²⁶), nie wymienione w Koranie, ale przyjęte „jako żydowska praktyka kontynuowana w islamie, uzupełniona restrykcyjnymi wymogami dowodowymi”²⁷;
- *qazaf* – 80 batów (a także zakaz występowania jako świadek);
- kradzież – obcięcie prawej dłoni i w przypadku ponownego dopuszczenie się tego czynu obcięcie lewej stopy;
- spożywanie napojów alkoholowych – 40 do 80 batów;
- *hirabah* – kara zależy od okoliczności: długoletnie i ciężkie więzienie, obcięcie prawej dłoni i lewej stopy, wygnanie, śmierć,
- *baghy* – śmierć;
- *riddah* – śmierć; śmiercią karane jest również bluźnierstwo²⁸.

Agnieszka Gutkowska, powołując się na N. Hussina i R. Wan Muhammada, stwierdza, że w przypadku *hudud* „Ani same czyny, ani przewidziane za nie kary nie mogą być uchylone ani zmienione, jednak nie są także w praktyce często orzekane, przede wszystkim ze względu na wysokie wymogi dowodowe. Ostatecznie o ich zastosowaniu decyduje sędzia, który samodzielnie interpretuje okoliczności konkretnej sprawy i w razie najmniejszych wątpliwości nie może nałożyć kary typu *hudud*. W takiej sytuacji orzekana jest kara typu *ta'zir*”²⁹. Kary *ta'zir* ustalone są

²⁴ Szerzej zob.: 'Awdah, 'Abd al-Qadir, *al-Tashri' al-Jina'i al-Islami*, Dar al-Fikr, Beirut 1403/1983, vol. 1, s. 79, vol. 2, s. 345; Abu Zahrah, *al-'Uqubah*, Dar al-Fikr al-Arabi, Cairo n.d., s. 56.

²⁵ CRC/C/AFG/1, pkt 334.

²⁶ Zdolność do zawarcia małżeństwa osiąga się w momencie ukończenia 18 lat przez chłopców i 16 lat przez dziewczęta. Prawo dopuszcza zawarcie małżeństwa przez dziewczynę, która nie ukończyła 16 lat, pod warunkiem uzyskania zgody ojca lub zgody właściwego sądu. W żadnym wypadku nie zezwala się na małżeństwo poniżej 15 roku życia. Zob.: Republic of Afghanistan, Ministry of Justice, Civil Law of the Republic of Afghanistan, [w:] Official Gazette No. 353 (4 volumes), 15 Jaddi 1355 (5 January 1977), art. 70–72.

²⁷ S.H. Nasr, *Istota islamu*, Warszawa 2010, s. 133, [cyt. za:] A. Gutkowska, *Prawo karne islamu w Europie?*, „Archiwum Kryminologii” 2010, t. XXXII, s. 409.

²⁸ N. Hussin, R. Wan Muhammad, *Sulh in islamic criminal law: its application in Muslim countries*, www.apmec.unisa.edu.au/apmf/2008/papers/33-Nasimah Hussin & Ramizah Wan Muhammad.pdf [dostęp: 27.06.2010], s. 3, [cyt. za:] A. Gutkowska, *Prawo karne islamu...*, s. 409.

²⁹ A. Gutkowska, *Prawo karne islamu...*, s. 409.

przez władze (począwszy od upomnienia, pouczenia, a skończywszy na karze cielesnej, a nawet karze śmierci) jednak i one nie mogą być sprzeczne z Koranem i Sunną.

W dniu 4 marca 2017 roku Prezydent Ashraf Ghani w Dekrecie nr 256 zatwierdził nowy Kodeks karny wchodzący w życie po dziewięciu miesiącach od daty publikacji w Dzienniku Urzędowym³⁰. Kodeks najprawdopodobniej nie przewiduje kar fizycznych, ale zgodnie z art. 2 ma zastosowanie tylko do zbrodni *ta'zir*. Nie jest również wiadome, czy prawo do ukarania syna i ucznia w granicach religijnych i innych praw uznane w art. 54 ust. 1 kodeksu z 1976 roku zostało powtórzone. Mimo, iż nowy kodeks ma za zadanie m.in. unifikować i unowocześnić kary za przestępstwa, to jednak w dalszym ciągu pozwala sądzić *hudud*, *qisas* i *diyah* zgodnie z islamskim prawem religijnymi i wymierzać kary zgodnie z doktryną orzecznictwa prawa Hanafi³¹ dopuszczając tym samym karanie fizyczne. Mamy zatem do czynienia z kuriozalną sytuacją. Z jednej strony włączenie tych kar pozostaje w sprzeczności z Konstytucją, która zabrania stosowania kar naruszających godność człowieka. Z drugiej strony ta sama Konstytucja dopuszcza stosowanie prawa sunnickiej szkoły Hanafi zezwalającej na karanie fizyczne. Co więcej karanie fizyczne, kamieniowane jest niehumanitarne i poniżające i jako takie jest zakazane przez art. 7 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych oraz art. 16 Konwencji przeciwko torturom i innemu okrutnemu, niehumanitarnej lub poniżającemu traktowaniu lub karaniu, a więc traktatów, do których przystąpił Afganistan i do przestrzegania których jest zobowiązany przez Konstytucję³².

Działania na rzecz wyeliminowania kar cielesnych

Oprócz instrumentów prawnych, poprawa bezpieczeństwa dzieci wymaga zmiany świadomości Afgańczyków na temat szkodliwości stosowania kar cielesnych, które są traktowane jako jeden z kulturowych aspektów wychowania. W listopadzie 2006 roku Ministerstwo Pracy, Spraw Społecznych, Mężczynek i Niepełnosprawnych zorganizowało warsztaty dla 120 nauczycieli kształcenia przedszkolnego na temat negatywnych skutków cielesnego karania dzieci. Zajęcia prowadzone były przez specjalistów Afgańskiej Niezależnej Komisji Praw Człowieka i *the Family Welfare Institute*³³.

Dwa lata później Ministerstwo ds. Kobiet we współpracy z ministerstwem pracy, Siecią działań na rzecz ochrony dziecka – CPAN (*Child Protection Action Network*)³⁴

³⁰ Islamic Republic of Afghanistan, *Penal Code*, [w:] *Official Gazette, Extraordinary Issue*, No. 1260, 25 Sawr 1396 (15 May 2017). Wg stanu na dzień 5 lipca 2018 roku, nie ma jeszcze oficjalnego, pełnego tłumaczenia kodeksu na j. angielski.

³¹ Islamic Republic of Afghanistan, *Penal Code* (2017), art. 2(2).

³² Zgodnie z art. 7 Konstytucji obowiązkiem państwa jest wykonywanie postanowień Konstytucji, ustaw, przestrzeganie Karty Narodów Zjednoczonych, Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, oraz umów i traktów międzynarodowych, do których przystąpiło.

³³ United Nations International Human Rights Instruments, *Core document forming part of the reports of States parties: International Human Rights Instruments: Afghanistan* [27 April 2007], 26 August 2009, HRI/CORE/AFG/2007, pkt 174.

³⁴ CPAN to podstawowe narzędzie zarządzania bezpieczeństwem i ochroną małoletnich, które łączy poszanowanie znaczenia rodziny i lokalnej społeczności z potrzebami i ochroną małoletnich

i innymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego rozpoczęło kampanię mającą na celu eliminację przemocy wobec dzieci w szkołach, w którą zaangażowano 1500 dzieci. Łącznie do 2008 roku Ministerstwo Edukacji we współpracy UNICEF przeszkoliło około 25.000 nauczycieli w zakresie zwalczania przemocy wobec dzieci w szkołach. Na mocy art. 48 ustawy o szkolnictwie powołano również specjalne rady szkoły tworzone przez rodziców, nauczycieli, członków społeczności i uczniów, które m.in. mają obowiązek czuwania nad ochroną uczniów i monitorowania przestrzegania zakazu karania cielesnego i innych form przemocy³⁵.

W raporcie do Komitetu Praw Dziecka strona rządowa zaznaczyła, że podejmuje także próby wdrożenia innych form walki z przemocą fizyczną wobec dzieci np. za pośrednictwem specjalnych programów edukacyjnych, wykorzystując w tym celu m.in. komitety rodziców, dialog z dziećmi, radio i telewizję. Ministerstwo Edukacji stara się również rozsyłać do rodziców informacje o zakazie karania cielesnego dzieci. Według danych szacunkowych, tylko dzięki działalności komitetów rodziców, prowadzeniu dialogu z dziećmi i medialnym informacjom, nastąpił spadek dyscyplinowania dzieci przy pomocy kar cielesnych o około 50%³⁶.

Będąc członkiem Południowoazjatyckiej Inicjatywy na rzecz Końca Przemocy Wobec Dzieci – SAIEVAC (*The South Asia Initiative to End Violence Against Children*)³⁷, rząd Afganistanu uczestniczy w realizacji kampanii na rzecz prawnego zakazu i końca stosowania kar cielesnych w praktyce. Kampania zakłada:

- przyjęcie w każdym państwie stosownych aktów prawnych zawierających zakaz karania cielesnego dzieci;
- wdrożenie powszechnej polityki i programów mających na celu wzmocnienie świadomości i budowania zdolności do pozytywnego rodzicielstwa, opieki i edukacji krajów członkowskich Południowoazjatyckiego Stowarzyszenia Współpracy Regionalnej – SAARC (*South Asian Association for Regional Cooperation*)³⁸.

W listopadzie 2010 roku SAIEVAC zorganizowało w Katmandu warsztaty dotyczące reformy prawa, na których można było zaobserwować pozytywną reakcję rządu afgańskiego na zamiany dotyczące zniesienia kar cielesnych. Opracowano wówczas krajowy plan działania uwzględniający cele, organy odpowiedzialne i granice

i jako mechanizm instytucjonalny ma za zadanie ułatwić realizację polityki rządu. Do głównych zadań CPAN należy koordynacja i wymiana informacji dotyczących stanu bezpieczeństwa, ochrony i nadużyć wobec dzieci, raportowanie, dokumentowanie, rejestrowanie i zarządzanie sprawami dzieci w terenie, a także świadczenie pomocy.

³⁵ CRC/C/AFG/1, pkt 246–247.

³⁶ CRC/C/AFG/1, pkt 244, 248.

³⁷ Do SAIEVAC należą również Bangladesz, Butan, Indie, Malediwy, Nepal, Pakistan i Sri Lanka. Celem tej międzyrządowej organizacji jest: zapewnienie realizacji praw ujętych w Konwencji o prawach dziecka i Protokołach fakultatywnych; zapobieganie i reagowanie na wszelkie formy zaniedbań, nadużyć, wykorzystywania i przemocy wobec dzieci; promowanie przyjęcia, wdrożenia i monitorowania zintegrowanych strategii krajowych wraz z odpowiednimi budżetami i alokacją zasobów celem przeciwdziałania i ochrony dzieci przed przemocą, a także celem odpowiedzi na przemoc istniejącą; wzmocnienie regionalnej kooperacji na rzecz końca przemocy wobec dzieci w Azji.

³⁸ Szerzej: *Regional Campaign Against Corporal Punishment of Children „Equal Protection for Children”*, <http://www.saievac.org/cp/the-campaign> [dostęp: 10.07.2018].

czasowe realizacji poszczególnych zadań. Plan objął lata 2011 do 2015. Główny ciężar prac spoczął na ministerstwie pracy, które współpracuje z Ministerstwem Edukacji, Ministerstwem Zdrowia Publicznego, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych oraz organizacjami społeczeństwa obywatelskiego. Działania objęły m.in.:

- spotkania z parlamentarzystami dotyczące statusu dziecka i projektu ustawy;
- konsultacje krajowe w sprawie projektu ustawy;
- wzmocnienie świadomości za pośrednictwem środków masowego przekazu w temacie stosowania kar cielesnych;
- wzmocnienie świadomości szkół państwowych i prywatnych odnośnie zakazu fizycznego karania;
- planowanie polityki alokacji budżetu;
- budowanie zdolności działania dzieci, rodziców, przedstawicieli rządu, organizacji społeczeństwa obywatelskiego do eliminacji kar cielesnych;
- szkolenie trenerów z zakresu stosowania alternatywnych form dyscypliny przez nauczycieli szkół państwowych i prywatnych³⁹.

Podsumowanie

Zdecydowana większość afgańskiego społeczeństwa dopuszcza fizyczne dyscyplinowanie dzieci. W przypadku chłopców, głównym powodem karania jest uczestnictwo w bójkach, z kolei dziewczęta częściej są napominane za niedopełnienie obowiązków domowych. Większe prawo do bicia w rodzinie posiadają mężczyźni, natomiast dyscyplinowanie przez kobiety zależy od kolejności w hierarchii sprawowania opieki nad dzieckiem w linii żeńskiej. Najczęściej karane są dzieci na wschodzie i zachodzie kraju, dzieci w wieku 5–9 lat, dzieci, których rodzice mają wykształcenie podstawowe, a także te z rodzin najbogatszych i najbiedniejszych. Prawo afgańskie dopuszcza stosowanie kar fizycznych pod warunkiem, że mieści się ono w obowiązujących przepisach i jest zgodne z prawem szariatu. Jedyny prawnie umocowany zakaz dyscyplinowania cielesnego ma miejsce w szkołach.

Obecna polityka rządu ukierunkowana jest przede wszystkim na eliminację kar cielesnych w szkołach i budowanie świadomości społecznej na temat szkodliwości przemocy fizycznej kierowanej wobec dzieci. Trzeba podkreślić, iż w świetle danych afgańskiej organizacji statystycznej, w 2011 roku o konieczności stosowania kar cielesnych wobec dzieci przekonanych było 37,4% respondentów z wykształceniem średnim i wyższym, 44,6% z podstawowym i 41,3% bez wykształcenia⁴⁰. Plan działania rządu nie przewiduje przyjęcia ustawy o całkowitym zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci. Aby mogło to nastąpić, konieczna jest zmiana podejścia społeczeństwa do kwestii dyscyplinowania dzieci z użyciem siły i wola polityczna parlamentarzystów. Dlatego tak ważne są działania uświadamiające negatywne skutki stosowania kar cielesnych, które strona rządowa, Afgańska Niezależna Komisja Praw Człowieka i inne organizacje pozarządowe starają się realizować.

³⁹ SAIEVAC, *Prohibition of Corporal Punishment of Children in South Asia: a progress review*, SAIEVAC in collaboration with Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children and Save the Children Sweden, 10 December 2011, s. 13.

⁴⁰ Afghanistan Central Statistics Organization, op. cit., s. 127–128.

Jako sygnatariusz traktatów międzynarodowych, Afganistan musi włączyć konwencje do krajowych inicjatyw reform prawnych i przełożyć to na realizację konkretnych polityk i programów poprawy bezpieczeństwa dzieci. W praktyce oznacza to konieczność harmonizacji własnego ustawodawstwa z międzynarodowymi zobowiązaniami w zakresie praw dziecka. Przyspieszenie tych działań umożliwi wdrażanie wszelkich środków mających na celu ochronę dzieci, zwłaszcza tych szczególnie narażonych na zagrożenia fizyczne.

Bibliografia

- 'Awdah, 'Abd al-Qadir, *al-Tashri' al-Jina'i al-Islami*, vol. 1, vol. 2, Dar al-Fikr, Beirut 1403/1983.
- Abu Zahrah, *al-'Uqubah*, Dar al-Fikr al-Arabi, Cairo n.d.
- Afghanistan Central Statistics Organization, UNICEF, *Afghanistan Multiple Indicator Cluster Survey 2010–2011: Final Report*, CSO, UNICEF, Kabul 2012.
- Ali S.S., Shahid A., Lawan M., Maranlou Z., Akhtar R., Abubakar M., *Draft Islamic Law and the Muslim Diaspora: A Teaching Manual (With particular focus on the United Kingdom)*, May 2009, http://www.islamicstudiesnetwork.ac.uk/assets/documents/islamicstudies/draft_manual_on_islamic_law_and_muslim_diaspora_for_website.pdf [dostęp: 10.07.2018].
- Cenda-Miedzińska K., *Rola i znaczenie prawa szariatu w kształtowaniu bezpieczeństwa społecznego Afgańczyków*, [w:] *Rozwój społeczności międzynarodowej: przeszłość oraz nowe wyzwania*, t. 3, Kordonski R., Struk O., Kamilewicz-Rucińska D., Muszyński Ł., Ruciński J., Sygidus K. (red.), Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki, Lwów–Olsztyn 2016.
- Child Protection Working Group, *Child Protection in Emergencies Facts and Figures. Afghanistan*, CPWG 2015.
- Constitution of the Islamic Republic of Afghanistan*, "Official Gazette" No. 818, 8 Dalwa 1382 (28 January 2004).
- Convention on the Rights of the Child*, 20 November 1989, A/RES/44/25, [w:] *Official Records of the General Assembly, Forty-fourth Session, Supplement No. 49 (A/44/49)*, s. 166.
- Council of Europe, Committee of Ministers, *Recommendation Rec(2006)19 of the Committee of Ministers to member states on policy to support positive parenting. Explanatory Report*.
- Global Initiative to End All Corporal Punishment, *Briefing on Afghanistan for The Human Rights Committee, Country Report Task Force – July 2012*.
- Global Initiative to End All Corporal Punishment, *Corporal punishment of children in Afghanistan – report*, updated June 2018.
- Gutkowska A., *Prawo karne islamu w Europie?*, [w:] *Archiwum Kryminologii*, 2010, t. XXXII.
- Hossain S., *Arbitration in Islamic Law for the Treatment of Civil and Criminal Cases: An Analytical Overview*, "Journal of Philosophy, Culture and Religion" 2013, vol. 1.
- Islamic Republic of Afghanistan, *Law on Prisons and Detention Centers*, "Official Gazette" No. 852, 10 Jawza 1384 (31 May 2005).
- Islamic Republic of Afghanistan, Ministry of Justice, *Juvenile Code*, "Official Gazette" No. 846, 3 Hamal 1384 (23 March 2005).
- Islamic Republic of Afghanistan, *Penal Code*, "Official Gazette", Extraordinary Issue, No. 1260, 25 Sawr 1396 (15 May 2017).
- Islamic Republic of Afghanistan, *Shiite Personal Status Law*, February 2009.

- Khadduri M., hasło: *Sulh*, [w:] *The Encyclopedia of Islam*, vol. IX, Bosworth C.E., van Donzel E., Heinrichs W.P., Lecomte G. (red.), Leiden, Holand: Brill 1997.
- Konwencja o prawach dziecka*, 20 listopada 1989 r., Dz. U. z 1991 r., nr 120, poz. 526.
- Pinheiro P.S., *World report on violence against children*, United Nations Secretary-General's Study on Violence against Children, Geneva 2006.
- Regional Campaign Against Corporal Punishment of Children „Equal Protection for Children”*, <http://www.saievac.org/cp/the-campaign> [dostęp: 10.07.2018].
- Republic of Afghanistan, Ministry of Justice, *Civil Law of the Republic of Afghanistan*, [w:] Official Gazette No. 353 (4 volumes), 15 Jaddi 1355 (5 January 1977).
- Republic of Afghanistan, *Penal Code*, [w:] *Official Publication of the Government of the Republic of Afghanistan*, Issue No. 13, Serial No. 347, 15 Mizan 1355 (7 October 1976).
- SAIEVAC, *Prohibition of Corporal Punishment of Children in South Asia: a progress review*, SAIEVAC in collaboration with Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children and Save the Children Sweden, 10 December 2011.
- SAIEVAC, *Technical Paper on „Ending Corporal Punishment of Children in South Asia.”3rd technical consultation eliminating harmful practices affecting children in South Asia*, 25–27 September 2013.
- Smith D.J., *Love, Fear, and Discipline: Everyday violence toward children in Afghan families*, Afghanistan Research and Evaluation Unit (AREU), Kabul, February 2008.
- UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights, *Summary record of the 16th meeting: Afghanistan*, 15 November 2010, E/C.12/2010/SR.16.
- UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights, *Summary record (partial) of the 17th meeting: Afghanistan*, 21 May 2010, E/C.12/2010/SR.17.
- UN Committee on the Rights of the Child (CRC), *CRC General Comment No. 8 (2006): The Right of the Child to Protection from Corporal Punishment and Other Cruel or Degrading Forms of Punishment (Arts. 19; 28, Para. 2; and 37, inter alia)*, 2 March 2007, CRC/C/GC/8.
- UN Committee on the Rights of the Child, *Consideration of reports submitted by States parties under article 44 of the Convention: Initial report of States parties due in 1996: Afghanistan [28 August 2009]*, 13 June 2010, CRC/C/AFG/1.
- UN General Assembly, *Report of the independent expert for the United Nations study on violence against children*, 29 August 2006, A/61/299.
- United Nations International Human Rights Instruments, *Core document forming part of the reports of States parties: International Human Rights Instruments: Afghanistan [27 April 2007]*, 26 August 2009, HRI/CORE/AFG/2007.
- World Report on Violence and Health*, Krug E.G i in. (red.), WHO, Geneva 2002.
- Zakaz kar cielesnych wobec dzieci. Pytania i odpowiedzi*, Rada Europy, Strasbourg 2008.

Child safety vs acceptability of corporal punishment in the Islamic Republic of Afghanistan

Abstract

The use of physical violence violates the dignity of a child, affects his or her personality, psychological, emotional and social development. Corporal punishment threaten the safety of the child, causing disability and even death in extreme cases. The subject of the analysis in the presented article is the admissibility of applying corporal punishment of children in Afghanistan. The article discusses the concept of corporal punishment and its impact on

a child. The beating of children in Afghanistan and the attitude of Afghans to discipline using violence were characterized. The admissibility of corporal punishment in Afghan law was discussed. The Constitution, the Shiite Personal Status Law the Penal Code, the Juvenile Code, the Education Law, and the Hanafi law were analyzed. Attention was drawn to the difference between ta'zir crimes and punishments (those determined by the authorities), and hudud, qisas and diyah, whose source lies in the Koran and Sunna. The article also contains a description of actions which were taken by the government to eliminate corporal punishment and to strengthen public awareness of their harmfulness.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo, Afganistan, kary cielesne, dzieci, prawo.

Keywords: safety, Afghanistan, corporal punishment, children, law.

Klaudia Cenda-Miedzińska

dr nauk humanistycznych, adiunkt w Instytucie Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Ukończyła studia podyplomowe w zakresie *Prawa i wolności człowieka*, zorganizowane przez Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk i Helsińską Fundację Praw Człowieka. Członek Stowarzyszenia Współpracy Polsko-Afgańskiej HAMKARI. Autorka artykułów z zakresu bezpieczeństwa społecznego Afganistanu, oraz praw człowieka.